

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2
School Based Management of Small Sized School in Chakkarat district under
the Nakhonratchasima Primary Education Service Area Office 2

ปวีณา นหนองบุญ¹ และ วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Paweena Nongbun¹ and Wiralpat Wongwatsakem²

Nakhonratchasima College

Corresponding Author E-mail : ann10122531@gmail.com, wiralpat@nmc.ac.th

(Received: 17 March, 2025; Edit: 9 May, 2025 ; accepted: 9 May, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 2) เปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 140 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 -1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 อยู่ในระดับมาก
2. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การบริหาร, โรงเรียนเป็นฐาน, โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

This research aimed to 1) study the school-based management of small educational institutions in Chakkarat District, under the Office of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 2. 2) Comparison of school-based management of small educational institutions in Chakkarat District, under the Office of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 2. Categorized by position and education level, the sample group used in the research was school administrators and teachers in small schools, Chakkarat District, under the Office of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 2. Academic year 2024, 140 people. The sample size was determined according to the Krejcie and Morgan table. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire. The consistency index was between 0.67 -1.00 and the reliability of the entire questionnaire was 0.95. Statistics used for data analysis include frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research results found that.

1. School-based management of small educational institutions in Chakkarat District, under the Office of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 2, is at a high level.
2. School-based management of small educational institutions in Chakkarat District, under the Office of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 2, classified by position and level of education, is not different.

Keywords : management, school-based, Small Sized School

บทนำ

โลกศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งข้อมูลข่าวสารที่สามารถรับและส่งต่ออย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประชาชน ชุมชน และสังคมรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ประชาชน มีความรู้มากขึ้น และพร้อมที่จะเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในขณะที่โครงสร้างและระบบการศึกษา ยังบริหารและจัดการภายใต้กฎ ระเบียบ กติกา และแบบแผนการปฏิบัติรูปแบบเดิม ส่งผลให้เกิดปัญหาและความไม่คล่องตัวในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้งการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษายังเป็นปัญหา ทั้งเรื่องการขาดแคลนครูในบางวิชาเอก ครูไม่ครบชั้น อัตราส่วนครูต่อนักเรียน และนักเรียนต้องไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างยิ่ง การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และสถานศึกษาควบคู่กับการปรับปรุง แก้ไขปัญหาและการพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จะส่งผลให้หน่วยงานและสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการและจัดการศึกษาที่แสดงความรับผิดชอบต่อคุณภาพมาตรฐานให้แก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากขึ้น รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคม อาทิบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม ภาคเอกชน สถานประกอบการ มูลนิธิวัด สถาบันและองค์กรต่าง ๆ ในสังคมที่มี

ศักยภาพและความพร้อมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายโดยมีกฎหมาย กฎ ระเบียบ กติกาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และมีนโยบายและมาตรการจูงใจทั้งที่เป็นตัวเงินและสิทธิประโยชน์อื่น เช่น การลดหย่อนภาษีเพื่อส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 5 มาตรา 39 และมาตรา 40 กระทรวงได้กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้โรงเรียนทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) เป็นองค์คณะบุคคลทำหน้าที่ในการบริหารโดยทำให้โรงเรียนเป็นฐานหรือศูนย์กลางของการบริหาร และจัดการศึกษาที่ต่อเนื่องและยั่งยืนที่จะสร้างคุณค่า ความรับผิดชอบ ความผูกพัน ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน นัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว คือ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management) เป็นนวัตกรรมทางการบริหารที่ให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารและจัดการเรียนการสอน และที่สำคัญคือเป็นการคืนอำนาจให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง (ธีระ รุญเจริญ, 2557)

ถึงแม้การจัดการศึกษาจะเน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย และสามารถตรวจสอบได้ แต่การจัดการศึกษาที่ผ่านมาก็ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมโลกได้ ก็ยังทำให้เกิดความล้มเหลวและความล่าช้าของการศึกษาไทยได้อย่างชัดเจน เนื่องจากการขับเคลื่อนดังกล่าวยังมีความคลุมเครือในการบริหารจัดการศึกษาอยู่ เห็นได้จากปัญหาที่เกิดขึ้นตามภูมิภาคต่าง ๆ ที่นักเรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ต่ำ ไม่เป็นที่พอใจของส่วนกลางที่ได้มีความคาดหวังตามที่ได้กำหนดเป็นนโยบายในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กที่มักมีข้อจำกัดทั้งบุคลากร ทรัพยากร และงบประมาณในการบริหารจัดการศึกษาที่มากเป็นพิเศษ ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องมีความสามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มีความพร้อมและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานร่วมกับคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เสนอแนะหาข้อตกลงร่วมกันและสามารถตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารงานได้ ตามหลักการ 6 ข้อ ดังนี้ (1) การกระจายอำนาจ (2) การบริหารตนเอง (3) การบริหารแบบมีส่วนร่วม (4) ภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน (5) การพัฒนาทั้งระบบ และ (6) ความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่สำคัญในการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนทุกคนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ซึ่งการพัฒนาการศึกษาไม่ใช่แค่ตัวผู้เรียน ต้องพัฒนาสภาพบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวผู้เรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีความพร้อมในด้านทรัพยากรต่าง ๆ เอกสาร สื่อวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีงบประมาณเพียงพอและมีทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้ดี (มารินทร์ ดา เมืองสนธิ์, 2565) ซึ่งการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กมักจะประสบปัญหาอย่างน้อย 3 ประการ (1) ได้รับความสรรงบประมาณน้อย (2) ปัญหาขาดแคลนครูในบางวิชาเอก ครูไม่ครบชั้น (3) โรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในชุมชนขนาดเล็กไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากร (นิพนธ์ ยอดดี, 2564) ดังนั้นการจะบริหารการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าหมาย โรงเรียนต้องเปลี่ยนแปลงการบริหารของโรงเรียน โดยมีการบริหารดูแลตนเองตาม

นโยบายการกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาหรือการใช้โรงเรียนเป็นฐาน ควรมีความพร้อมในองค์ประกอบของกระบวนการดำเนินงาน มีปัจจัยต่าง ๆ ที่คอยสนับสนุนให้การบริหารจัดการเกิดประสิทธิภาพมีแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงาน หากไม่มีความพร้อมหรือขาดปัจจัยในการสนับสนุนย่อมต้องเกิดปัญหาในการดำเนินงาน (เพชรรัตน์ สีหาทิพ, 2561) จึงจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจในการบริหารสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจ และรับผิดชอบร่วมกัน อีกทั้งยังต้องโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิจัย การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เพื่อให้ได้ข้อสนเทศใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารให้สอดคล้อง เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 แตกต่างกัน

2. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 218 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 140 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608-609)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ตามแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2544) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 74 – 84)

3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดย ได้จำนวนแบบสอบถาม 36 ข้อ

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

7. นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในโรงเรียนขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

8. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 36 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 140 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง และระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 136 -143) ดังนี้
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษาโดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการกระจายอำนาจ	4.45	0.44	มาก
2	ด้านการบริหารตนเอง	4.35	0.37	มาก
3	ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.42	0.41	มาก
4	ด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน	4.40	0.54	มาก
5	ด้านการพัฒนาทั้งระบบ	4.30	0.44	มาก
6	ด้านการมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้	4.38	0.44	มาก
ภาพรวม		4.38	0.36	มาก

จากตาราง 1 แสดงว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D.= 0.36) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกระจายอำนาจ ($\bar{X} = 4.45$, S.D.= 0.44) รองลงมาคือ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= 0.41) ด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.54) ด้านการมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.44) และด้านการบริหารตนเอง ($\bar{X} = 4.35$, S.D.= 0.37) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาทั้งระบบ ($\bar{X} = 4.30$, S.D.= 0.44)

2. ผลการวิเคราะห์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวม และรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	p-value
		สถานศึกษา					
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการกระจายอำนาจ	4.62	0.37	4.42	0.44	1.790	.076
2	ด้านการบริหารตนเอง	4.37	0.27	4.35	0.39	0.261	.795
3	ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.49	0.32	4.40	0.43	0.798	.426
4	ด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน	4.74	0.31	4.34	0.55	4.502	.000
5	ด้านการพัฒนาทั้งระบบ	4.31	0.34	4.29	4.56	0.234	.813
6	ด้านการมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้	4.56	0.31	4.35	0.45	1.870	.064
ภาพรวม		4.52	0.25	4.36	0.37	1.714	.089

* $p \leq .05$

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดย
ภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปริญญาตรี		สูงกว่าระดับปริญญาตรี		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการกระจายอำนาจ	4.43	0.45	4.54	0.37	-1.164	.246
2	ด้านการบริหารตนเอง	4.36	0.38	4.32	0.34	0.431	.667
3	ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.40	0.42	4.47	0.39	-0.747	.456
4	ด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน	4.34	0.55	4.61	0.42	-2.368	.019
5	ด้านการพัฒนาทั้งระบบ	4.29	0.46	4.30	0.37	-0.080	.937
6	ด้านการมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้	4.36	0.45	4.45	0.40	-0.935	.352
ภาพรวม		4.36	0.37	4.45	0.32	-1.086	.279

*p ≤ .05

จากตาราง 3 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ด้านการมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ด้านการบริหารตนเอง และด้านการพัฒนาทั้งระบบ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ได้นำแนวคิด และหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาบริหารจัดการ ส่งเสริม พัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู ให้มีความรู้ ความเข้าใจหลักในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยสถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน กำหนดแนวทาง วิธีการและหลักเกณฑ์ในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา และ

ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผน นโยบาย ภารกิจ เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสามารถติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานของสถานศึกษา สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีการจัดหาวิทยากรจากภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ มีการกระจายอำนาจในการบริหารสถานศึกษา มีการมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ตรงตามความรู้ ความสามารถ ความถนัด และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษามีอิสระในการบริหาร การตัดสินใจด้วยตนเอง คณะครูมีอิสระในการออกแบบและการจัดการเรียนรู้กิจกรรมในห้องเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจัดระบบอำนาจการ และกำกับ ติดตาม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพึงพอใจ สรุปผลการดำเนินงานประจำปี รายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเพชรรัตน์ สีหาทัพ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 3 ผลวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับวิจัยเกวลี เกร็มย์ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอ จักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก บุคคลที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ภายในโรงเรียนมีมุมมองที่สอดคล้องกันในเรื่องของการนำหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้ เพื่อพัฒนาโรงเรียนและการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมักจะเห็นด้วยกับแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเนื่องจากมีบทบาทในการตัดสินใจและบริหารโรงเรียนในระดับที่ใกล้ชิดกับการเรียนการสอนและชุมชน ช่วยให้ผู้อำนวยการสามารถจัดการกับปัญหาของโรงเรียนได้ตรงตามบริบทของท้องถิ่น โดยไม่ต้องรอการตัดสินใจจากส่วนกลางหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ มีอิสระในการออกแบบการเรียนการสอน สามารถปรับเปลี่ยนหลักสูตรหรือวิธีการสอนได้ตามความเหมาะสมและตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรภายในโรงเรียน ที่เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละโรงเรียน ซึ่งการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่าย ทั้งผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ที่ชัดเจน ปฏิบัติได้ มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคคลในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ครูมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจในกิจกรรมในห้องเรียน ครูที่รับผิดชอบในแต่ละกลุ่มสาระมีอิสระในการออกแบบและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถแสดงความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาร่วมกันพัฒนาการศึกษา การคิด การตัดสินใจไม่ได้ขึ้นอยู่กับอำนาจของผู้บริหารแต่เพียงผู้เดียว เพราะการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สนับสนุนนโยบายของชาติในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสาระสำคัญตามมาตรา 39 และมาตรา 40 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งได้กำหนดให้การกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และคณะกรรมการสถานศึกษาของแต่ละสถานศึกษา ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ดังนั้นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทำให้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประสบผลสำเร็จได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณรา นาทอง (2562) ได้ทำวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามทัศนะของผู้บริหาร และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี ผลวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี จำแนกตามตำแหน่งโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับวิจัยของวัชรารักษ์ บุญพัก (2560) ได้ทำวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอจักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่ว่าจะมีระดับการศึกษาใด ถ้าเข้าใจหลักการ แนวทางของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ชัดเจนก็จะสามารถพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้ การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมเป็นแนวคิดของการกระจายอำนาจให้แก่โรงเรียนและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู นักเรียน หรือผู้ปกครอง เพราะการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ช่วยให้แต่ละฝ่ายมีบทบาทในการตัดสินใจที่ส่งผลดีต่อการพัฒนาโรงเรียน และสามารถตอบสนองความต้องการเฉพาะของชุมชนได้ดีขึ้น อีกทั้งการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นหลักการบริหารที่สามารถช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำแนวทางนี้มาใช้ช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ได้ดีขึ้น และมีการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ชุมชน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนาโรงเรียนในระยะยาว ผู้ปกครองและชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพราะการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นหลักการบริหารโดยการกระจายอำนาจจากส่วนกลางหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงาน กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจนและตรงตามความสามารถของแต่ละคน สถานศึกษามีอิสระในการจัดกระบวนการบริหารสถานศึกษาได้ด้วยตนเองภายใต้หลักการ และนโยบายของรัฐ มีการเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ตัวแทนหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการนำเสนอวางแผน ให้ความเห็นชอบ ปฏิบัติงาน และรับทราบผลการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ร่วมกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะของสถานศึกษาและชุมชนนั้น มีการระดมทรัพยากรในท้องถิ่นมาจัดการศึกษา ตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดทำสรุปรายงานประจำปีนำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเปิดเผยต่อสาธารณชน ซึ่งในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะประสบความสำเร็จได้นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับใครคนใดคนหนึ่งเป็นสำคัญ แต่ครูคือผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดย่อม

รู้ปัญหาได้ดีกว่า จึงสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น ถ้าหากครมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน รวมทั้งเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ โดยต้องมีความร่วมมือ เพราะการสอนงาน การแนะนำ เพื่อให้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเกิดประสิทธิภาพ จะสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ แม้ว่าผู้ที่มี วุฒิ การศึกษาต่างกัน จะมีมุมมองที่แตกต่างในบางแง่มุม เชิงทฤษฎีหรือเชิงปฏิบัติ แต่ในภาพรวม ความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) จะไม่แตกต่างกันในแง่ของการยอมรับในประโยชน์ของการกระจายอำนาจ การบริหารให้แก่โรงเรียน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากชุมชนและผู้ปกครอง รวมถึงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ภายในโรงเรียน แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานได้รับการยอมรับจากทุกกลุ่มว่าสามารถทำให้โรงเรียนมีความยืดหยุ่นในการตัดสินใจ และช่วยพัฒนาโรงเรียนในท้องถิ่นให้ตอบสนองความต้องการของนักเรียนและชุมชนได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณา นาทอง (2562) ได้ทำวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามทัศนะของผู้บริหาร และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี ผลวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบ ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัษฎากร เกตมาลา(2560) ได้ทำวิจัยเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการพัฒนาทั้งระบบ โดยการปรับโครงสร้างและวัฒนธรรมภายในโรงเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นด้วยและให้การสนับสนุนในการพัฒนาสถานศึกษา มีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อประโยชน์ด้านคุณภาพการศึกษา มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่พร้อมรับการประเมินภายนอก

1.2 สถานศึกษาควรมีอิสระในการบริหารตนเอง ในด้านการสรรหาครูและบุคลากรตามความต้องการ ครุมีอำนาจในการตัดสินใจการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจในการตัดสินใจในบางเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภोजักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีประสิทธิภาพ

2.3 ควรมีการเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ อำเภोजักราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- เกวลี เกร็มย์. (2561). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 17 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- นิพนธ์ ยอดดี. (2564). การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งหนึ่ง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เพชรรัตน์ สีหาพิท. (2561). การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา).
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มารินทร์ดา เมืองสนธิ์. (2565). การจัดการทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งหนึ่ง.
- วัชรารณ บุญฝึก. (2560). ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา).
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา.
กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุวรรณา นาทอง. (2562). ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- ธีระ รุญเจริญ. (2557). การบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งหนึ่ง.
- อัษฎากร เกตมาลา. (2560). สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา).
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.